

ALI BO SE FORD VKLONIL VLADNEMU PRITISKU?

VSE NAPETO PRIČAKUJE, KAJ BO UKRENIL PREDSEDNIK PROTI TRDOVRATNEMU HENRYJU FORDU

Predsednik Ameriške Delavske Federacije pravi, da je delovni čas, kot ga določa NRA, dosti predolg. — Boj med Fordom in NRA je boj med dvema principoma. — Pravilnik premogovne industrije bo najkasneje v petih dneh odobren. — Značilen govor administratorja Johnsona.

WASHINGTON, D. C., 31. avgusta. — Po mnemu Williama Greena, predsednika Ameriške Delavske Delegacije, je delovni čas kot ga določajo pravilniki NRA, dosti predolg, da bi dobili vsi nezaposleni delo. Res je, da je bilo izza meseca marca dva milijona ljudi delo, jih je še vedno enajst milijonov brez dela in zaslužka. Delavski voditelj je zadovoljen z organizacijsko kampanjo v veleindustriji. Unije so dobile približno milijon novih članov.

WASHINGTON, D. C., 31. avgusta. — Vsa ameriška javnost z zanimanjem zasleduje tihi boj, ki se je unel med "V-8" in NRA. "V-8" je ime najnovejšega Fordovega modela, in s tem je označen tudi Ford in njegova industrija. NRA se pa nakratko imenuje administracija za obnovo ameriškega gospodarstva. Do danes nista niti "V-8", niti NRA popustila.

Henry Ford je lastnik ogromnih tovarn, v kateri je uvedel minimalno plačo in krajši delovnik že tedaj, ko se ni še nikomur sanjalo o današnji vladni kampanji, ki ima približno iste cilje. Boj med tema dvema silama je boj med dvema principoma, ki sta si v mnogih ozirih enaka. Kaj bo storila uprava NRA, se zaenkrat še ne ve.

Najbolj značilno pri tem je pa to, da plačuje Ford svojim delavcem višje plače in da je v njegovih tovarnah krajši delovni čas kot ga določa od vlade odobreni pravilnik avtomobilske industrije.

Predsednik Roosevelt je naročil industrijalnemu diktatorju Johnsonu, naj dožene čemu noče Ford podpisati pravilnika. Ako ga ne bo podpisal, preostajajo predsedniku tri možnosti:

1) Na podlagi Recovery Act lahko odredi, da mora imeti za avtomobilsko industrijo posebno licenco, ki je v skladu z določbami NRA. Lastnik tovarna, ki nima licence zamore biti obsojen na petsto dolarjev globe ali šest mesecev ječe za vsak dan obratovanja;

2) Fordu ne da znamenja višnjevega orla ter ga s tem izpostavi kritiki javnega mnjenja;

3) Fordu lahko dovoli poseben pravilnik.

Po Johnsonovem zatrdilu tretja možnost sploh ne pride v poštev. Johnson je odločno izjavil, da mora Ford podpisati pravilnik, če hoče dobiti višnjevega orla.

Ako pa njegovi delavci delajo manj časa in so boljše plačani kakor po drugih tovarnah, je to njegova stvar.

WASHINGTON, D. C., 31. avgusta. — Ker so se lastniki rogov mehkega premoga sporazumeli s premogarskimi voditelji glede minimalne plače in krajšega delovnega časa, bo pravilnik za industrijo mehkega premoga najkasneje v petih dneh odobren in podpisan. Skoro istočasno bo tudi antracitna industrija predložila svoj pravilnik, ki se ne bo bistveno razlikoval od pravilnika za industrijo mehkega premoga.

BOSTON, Mass., 31. avgusta. — General Johnson je imel kratak, toda značilen govor, da NRA ne namerava izvežbati ameriškega gospodarstva v pararnem maršu, pač pa baš nasprotno. Pri tem gre za "liberalizacijo", ki odpira doslej neslutene možnosti. Cilj njegovega govora je bil, povedati poslušalcem, da je sedaj čas za nakup, za nakup pod znamenjem višnjevega orla in za nakup do skrajne meje.

Amerika noce odpustiti dolga

BORBA PROTI SPALNI BOLEZNI

Vlada je zastavila vse moči, da prepreči razširjenje bolezni. — V St. Louis je poslal več izvedencev.

St. Louis, Mo., 30. avgusta. — Vlada je poslala ves odbor svojih veščakov v boj proti tajinstveni in tako uničujoči spalni bolezni. Generalni zdravstveni tajnik dr. Hugh S. Cumming je iz urada zveznega zdravstvenega urada poslal osem izvedencev.

Dr. Cumming je sam prišel v St. Louis da se pouči o položaju in ravno v času, ko se je posvetoval z zborom zdravnikov, so za spalnno boleznijo umrle tri osebe. Do sedaj je za to boleznijo umrlo 44 ljudi.

Takoj po posvetovanju z zdravniki je dr. Cumming naročil dr. W. T. Harrisonu, da takoj pride iz Washingtona v St. Louis in ravno tako je sporočil dr. Corneliusu B. Phillips, ki proučava pegasto mrzlico v Rocky Mountains, da naj takoj pride v St. Louis.

V nekaj dneh bo prišel tudi ravnatelj narodnega zavoda za zdravje v Washingtonu dr. George W. McCoy.

PRIDELEK ŽITA NA RUSKEM

Vlada je organizirala delavstvo in prevoz za letošnji pridelek. — Mnogo kmetov je zbolelo, ker so jedli preveč kruha.

Moskva, Rusija, 31. avgusta. — Ker vlada pričakuje nenavadno velik pridelek žita, je organizirala delavce in prevoz ita.

Iz mnogih vasi prihajajo poročila, da je zbolelo mnogo kmetov, ki so po dolgem pomanjkanju zadnje čase pojedli preveč kruha.

Samostojni kmetje in kmetje po kolektivnih kmetijah so 20. avgusta izročili vladi več žita, kot pa je bila njih določena kvota.

Ta radodarnost v okrožju, ki je bilo najbolj prizadeto v sled pomanjkanja živeža skozi celo leto, potrjuje vladno napoved, da bo letošnja rusija pridelala izvanredno veliko množino žita.

Da bi kmetje zaupali vladi, so sovjeti obljubili, da bodo pobrali samo toliko žita, kakor je bilo za posameznika določeno prejšnja leta in da ostane velik del žita kmetom.

Tudi severni Kavkaz, ki je trpel skupno z Ukrajino veliko pomanjkanje, je izročil vladi ves svoj delež. Ker je na Kavkazu primanjkovalo delavcev, se je žetev in mlater zelo zakasnila.

V sovjetski uniji je organizirano vse delavstvo za pospravljanje in prevoz žita in vlada je dovolila, da je delo po industrijah deloma zastalo.

Vladni in privatni avtomobili v Moskvi in Harkovu ter po drugih večjih mestih so bili vzeti v vladno službo za prevoz žita.

KNJIŽEVNIKI IZGUBLJAJO DRŽ. PRAVICE

33 svetovnoslavnih Nemcev je izgubilo državljanstvo. — Njihovo premoženje je bilo zaplenjeno.

Berlin, Nemčija, 31. avgusta. — Triinideset svetovno znanih Nemcev, ki sedaj žive v inozemstvu, med njimi slavna pisateljica Lion Feuchtwager in Heinrich Mann, je izgubilo nemško državljanstvo. Vse njihovo premoženje v Nemčiji je bilo zaplenjeno.

Tozadevno odredbo je izdal notranji minister Wilhelm Frick na podlagi postav z dne 14. julija proti sovražnikom države. Vsi, katerim je bilo odvzeto državljanstvo, so bili označeni kot komunisti, socialisti in pacifisti.

Poleg Feuchtwagerja in Manna sta izgubila državljanstvo pisatelj Gerhard Hauptmann in Alfred Toller; socialistični voditelji Philip Scheidemann, Rudolph Breitschid, Otto Wels in Friderich Stampfer; dva bivša berlinska policijska uradnika Albert Gieszinski in Bernhard Weiss; komunistični voditelji Wilhelm Muenaenberg, Heins Neumann in Wilhelm Pieck ter pacifisti Wilhelm Foerster, Emil Gumbel in Helmut von Gerlach.

Posebno Feuchtwagerja je pisatelj svetovnega slovesa, kakor tudi Gerhard Hauptmann, Scheidemann je bil nemški ministrski predsednik pod prvim predsednikom Ebertom.

Postava z dne 14. julija je najbolj drastična postava modernega časa. Vladi daje moč, da razveljavi vsako državljanstvo, ki je bilo pridobljeno med 11. septembrom 1918 in 30. januarjem 1933.

Postava določa, da izgubi državljanstvo vsaka v Nemčiji rojena oseba, ki živi v inozemstvu in njeno delovanje ne soglašja z dolžnostmi do vlade in naroda, ali pa je celo škodljivo za vladno in ako se na zahtevo nočejo vrniti v Nemčijo.

ŠTRAJK V ANDORI

Andora, 31. avgusta. — V glavno mesto je zopet prišlo 30 francoskih orožnikov, ki patrolirajo po mestnih ulicah in vzdržujejo red.

Ker sta francoski in španski zastopnik odločila dosedanje vladno, je prebivalstvo zelo razburjeno. V sled tega je tudi v šestih andorskih vaseh zaštrajkalo 1000 delavcev.

AVSTRILJA BO POVEČALA ARMADO

Dunaj, Avstrija, 30. avgusta. — Kot je naznanil avstrijski vojni minister Karl Vaugoin, bo Avstrija večbala do 20,000 vojakov na leto poleg že obstoječe vojske.

Povečanje avstrijske armade so dovolile zavezniške države z ozirom na nevarnost nemških nazijcev. S tem dovoljenjem je bila izpremenjena tozadevna določba st. germainske pogodbe, ki dovoljuje Avstriji samo 30,000 mož stalne vojske za vzdrževanje reda v notranjosti svojih meja.

KARAHAN JE BIL PREMEŠČEN

Nasprotoval je prodaji kitajske vzhodne železnice. — Na njegovo mesto je bil imenovan Sokolnikov.

Moskva, Rusija, 31. avgusta. — Karahan, ki je bil najboljši sovjetski poznavatelj orientalskih zadev, je bil odstavljen s svojega dolgoletnega mesta v uradu zunanjega komisarijata za azijske zadeve. Na njegovo mesto je bil imenovan bivši sovjetski poslanik v Londonu Grigorij Sokolnikov.

Do te premembe, ki je bila zelo tiha in ni bila uradno naznanjena, je prišlo v prvi vrsti zaradi Karahanovega nasprotstva proti prodaji kitajske vzhodne železnice, za kar se ravno sedaj vrše pogajanja med Rusijo in Mančukuo v Tokio.

Karahan je leta 1924 vodil pogajanja, med Rusijo in Kitajsko za skupno upravo kitajske železnice. Pogodba je bila podpisana v Pekingju in Mukdenu. Pozneje, kot zunanji podkomisar je nadzoroval upravo železnice.

Odkar so se Japonci polastili Mandžurije, je bil vedno prepričan, da se ne bi smelo prodati vzhodne železnice, se je sovjetska vlada slednjič odločila, da jo proda Japoncem in pozneje Mančukuo. Karahan pa je stal na stališču, da si mora Rusija pridobiti to železnico za vsako ceno.

Karahan, ki je Armenec, ni bil odstavljen kot zunanji podkomisar, temveč je bil samo njegov delokrog zelo zmanjšan. Star je šele 44 let in se je izkazal kot odličen diplomat, ko je bil poslanik na Kitajskem. Tedaj je izjavil, da mora država s Kitajsko pravično postopati, in se je tega držal sam kot zastopnik Rusije.

Mnogo si je prizadeval, da je Rusija razširila svoj vpliv na Kitajskem, in je podpiral kitajsko narodno gibanje. Ko je prišlo leta 1927 do preloma med Rusijo in Kitajsko, se je Karahan vrnil v Moskvo in je bil imenovan za zunanjega podkomisarja. Njegov urad je bil najvažnejši in prvi za uradom zunanjega komisarija M. Litvinova.

Sokolnikov je postal član predsedništva v komisariatu za zunanje zadeve, ko se je lansko leto vrnil iz Londona. V vladnih službah je naglo napredoval. Dovolje je prišel takoj v početku boljševiške republike, ko je nacionaliziral ruske banke. Pozneje je kot finančni komisar stabiliziral rubelj leta 1924. Prvo njegovo diplomatsko mesto je bilo poslanstvo v Londonu, kamor je bil imenovan leta 1929.

Sokolnikov in Karahan sta bila boljševiška delegata na mirovnih pogajanjih z Nemci v Brest-Litovsku.

DEŽ JE USTAVIL POŽAR

Portland, Ore., 31. avgusta. — Dež, ki je prišel od morja, je rešil gozdove v severozapadnem delu države pred požarjem.

Nad štiristo ljudi je gasilo gozdni požar, toda mnogo niso mogli opravičiti, dokler jim dež ni prišel na pomoč v dveh tednih. Škoda seže v milijone. Gozda je pogorelo v obsegu več kot tisoč kvadratnih milj.

ROOSEVELT JE ODLOČNO PROTI BRISANJU VOJNEGA DOLGA

WASHINGTON, D. C., 1. septembra. — Nekateri evropske države, ki dolgujejo Združenim državam, čaka veliko razočaranje. Ko predsednik Roosevelt razmišlja o načrtu za pogajanja, ki se prične v oktobru z evropskimi državami glede vojnega dolga, ni niti najmanjšega upanja za dolžne države, da bi jim bil vojni dolg izbrisan in morebiti tudi ne znižan.

Evropa pa hoče imeti znižanje — znižanje na padlagi lausanske pogodbe glede vojne odškodnine, ko so se zavezniški zadovoljili, da zahtevajo od Nemčije samo desetino naložene vojne odškodnine pod pogojem, da bodo s takim znižanjem zadovoljne tudi Združene države glede vojnega dolga.

Predsednik Roosevelt pa na kaj takega niti najmanj ne misli. V nasprotju s tem zahteva predsednik, da imajo prestejoča pogajanja namen najti pot, kako bi bil dolg odplačan, ne pa znižan, še manj pa odpušen.

Dolžne države bodo razdeljene v dva tabora — zavezniški in ostali. Kajti Združene države so posodile tekom vojne samo šestim državam, ne pa sedemnajstim, ki sedaj žele znižanje dolga.

Združene države so tekom vojne posodile Angliji, Franciji, Italiji, Belgiji, Rusiji in Srbiji.

Po vojni pa je Amerika posodila mnogim nanovo ustanovljenim državam, nekaterim, ki so nastale izven sovražnega ozemlja, za pomoč in okrepitev nove države.

Med temi državami so: Poljska, Finska, Estonka, Letvija, Litvinska, Čehoslovaška, Armenija in Grška. Posojila pa so tudi dobile države, ki so se borile proti Združenim državam — Avstrija in Ogrska.

Niti najmanjšega vzroka ni, da bi bil ta dolg kaj znižan, kakor ni mogoče znižati dolga za posojila posameznih Amerikancev, ki so posodili v trgovske svrhe Evropi, Japonci in Južni Ameriki. In vendar so nekatere države sledile vzgledu Francije in niso plačale v juniju zapadlega dolga.

Tudi zavezniški bodo razdeljeni v dve skupini: države, ki so kot Anglija, plačale zapadli delež in države, ki ga niso plačale, kot Francija.

Z državami prve skupine, ki so izrazile svojo dobro voljo, da bodo dolga plačale, se bo Roosevelt pogajal, z drugimi pa ne bo pričel nikakih pogajanj, dokler na kak način ne priznajo svojih obveznosti.

Anglija bo v oktobru poslala svoje zastopnike. Njej so sledila Italija in druge države. Kaj bo storila Francija ni znano. Ako pa ne bo storila ničesar, bo kongres, ko bo enkrat odpravljena prohibicija, brezdvomno postavil nad vse visoko carino na francoska vina in likerje. In ta trgovina je za Francijo na leto vredna milijone.

SOLNCE JE KONČALO ŠTRAJK

Kenallville, Ind., 31. avgusta. — Farmerski delavci, ki so po poljih pospravljali plevel, so zagrozili, da bodo zaštrajkali, ako jim farmerji ne plačajo mesto pet centov, po deset centov na uro.

Farmerji pa so opazili, da se plevel vsled pekočega solneca suši in so delavce odelovali.

NEMČIJA IMA MOČNO VOJSKO

Na bojno polje more postaviti 1,390,000 vojakov. — Stalna vojska ne presega števila, ki ji je dovoljeno po versailski pogodbi.

Berlin, Nemčija, 31. avgusta. — Nemčija bi mogla danes postaviti na bojno polje dobro izvežbano vojsko 1,390,000 mož. Po versailski pogodbi sicer njena vojska ne sme presegati 100,000 mož in ima namen vzdrževati red v Nemčiji in varovati njene meje. Evropa to ve in je vsled tega nekoliko vznemirjena.

Nemčija je pod nazijsko vlado do erke izpolnjevala mirovno pogodbo. Njena stalna vojska (Reichswehr) šteje 100,000 vojakov.

Poleg te stalne armade pa je še velika in močna organizacija Sturmtruppen, ali napadalne čete. To so Hitlerjevi pristali ter so razdeljeni v dva razreda, ki sta znana pod imenom A. S. in S. S.

Pod S. S. je označena Hitlerjeva telesna straža. Nosijo črno uniformo in jih je 100,000. S. A. pa nosijo znano rjavo uniformo in jih je 800,000.

Nemčija ima 70,000 policistov. Število vseh do sedaj naštetih znaša 970,000 mož. Je pa še druga organizacija pod imenom Stahlhelm, jeklene čelade, katere je organiziral sedanji delavski minister Franz Seldte. Tri četrtine teh je bivših vojakov. Prirejajo mnogo parad in vsakoletne manevre. Njih število znaša 120 tisoč, ter znaša vseh do sedaj naštetih oboroženih mož 1,090,000.

V Nemčiji pa je še več tisoč delavskih taborov. Vsi brezposelni, ki prejemajo državno podporo, se morajo zglasiti v teh taborih, kjer morajo ostati šest mesecev. V teh taborih se sedaj nahaja 300,000 mož.

Nobena država na svetu ne more pokazati tako skrbno izvežbane vojske. Vladi po vsej pravici zatrjuje, da ti "vojaki" niso oboroženi, nimajo tankov, ne oklopnih avtomobilov, ne aeroplanov in da tvorijo samo armado v mirnem času.

ARGENTINA JE PODPISALA POGODBO

London, Anglija, 31. avgusta. — Argentinski zastopnik v Londonu Tomas Le Breton je podpisal mednarodno žitno pogodbo. Skupno z Argetinno je pogodbo podpisalo 21 držav.

Ko je podpisal pogodbo, so bili navzoči zastopniki Kanade, Avstralijske in Združenih držav.

KRATKA DNEVNA ZGODBA

Naš v Ameriki

ROJAKE PROSIMO, NAJ NAM
NAKRATKO NA DOPIŠNICI
SPOROČE SLOVENSKE NOVI-
CE IZ NASELBINE.

DVE SIROTI

Spisal A. D. ENNERY

JOŽA HERFORT:

PESEM NOČI

Dež je ponehal. Sivo nebo se je mestoma pričelo modriti. Nižje, v doline so se zavlekle bele megle. Vrhovi gričev so bili čisti. Iz dolin je zavel hladnejši veter, morda je bil že nočnik. Drevje je postajalo čedalje temnejše. Na poseki, prerastlo mestoma z malimovjem in gostim robidjem, je počasi prišla srna, se leno pasla, pa kmalu izginila za robom. Nočiti se je je. Komaj si se ločil zeleno barvo listja, ko se je oglasila onkraj poseke, kjer so križem ležala trohneča debela, tajinstvena pesem noči. Zategla, čudna, tako, da bi nekega postala strah; ozko, zateglo, tožbi podobno. Ne tožbi, hropenju skoraj. Dolgi err, orrr... rrr. Utihnili je za hip, na nočnem nebu, komaj še vidnem je zatrepetala ptica, lagodno, tiho, krila so zarezala črti zrak brez šuma. Kot lastovica podnevi, se je igrala z zrakom, ptica keso velikosti, dolgih, širokih, vendar izpodreznanih kril in dolgega veslastega repa. Poletavala je okoli in lovila nočne metulje in vsoto tisto letočno drobnjaco, katera dvigne svoja krila šele na večer.

Ko so izginili poslednji obrisi grmovja in robidja, je lahkokrila ptica zavila nizdol, proti belim meglam in šla na svoj nočni lov, nad njive. Že je bila skoro trda noč, ko se je spet oglasila na poseki tajinstvena pesem noči. Potem je bilo do prve jutranje zore tiho. Tedaj je noči v slovo in dnevu v pozdrav zapela čudna ptica, svojo še bolj čudno ljubzensko pesem.

Komaj je pokukalo sonce čez gozdne grebene sosednih gričev, so že prišli na poseke pastirji. Drobnico so pasli. Iz redkih vej, ki so bile že muzevne, so si zvilpi piščalke in brezskrbno piskali. Prav do onih

trohnečih dobel so prišli, ko se je dvignila rjasta, pepelnata siva ptica in sedla par sežnjeval dalje na trohneč panj. Kot z nekim začudenjem so ali pastirji proti njej. Njihove oči so jo komaj ločile od debela. Pepelnata siva je bila, s temnimi progami na temenu in hrbtu, par belih lis je imela na obeh straneh kljuna, kot bi imela bele brke. S črnorjavimi očmi je žmirila, pa se tiščala vzdolž debela. Tudi glavico je pritisnila prav ob deblo, tako da je bil ozek, droben kljun, ki pa je bil prekladan skoro do oči, kakor majhen oklešček. Drobnica, nmažana pastirjeva roka se je že stegnila, da bi ptico prijel, ko je ptica zletela globlje v les.

Sonce je popilo roso, oves so poglegle v senco. Pastirji so vedeli, da morajo gnati čredo domov. Pri južini so pravili kakšno ptico so videli na poseki, kako je poletavala med ovami. Tedaj je oče potikal z leseno žlico ob belo javorovo mizo in dejal:

"Otroci, to je bila kozomolza. To je tista ptica, ki tolikrat pomolze kozo, pri naših ovcah pa se je zmotila. Veste, da ta ptica pastirje varja, spetle jih globoko v les, da se njihova živina izgubi. Na večer pa, če se z živino zakasniš, ti bo letala okrog glave, da ti bo zmešala pogled. O vem, sam sem že doživel, da me je hotela zapeljati, zavesti. Toda, če imaš pri sebi svetinjico ali rožni venec in primeš za blagoslovljene jagode, bo izginila. kakor izgine na jesen, ko se prično vlačiti po tokavah puste megle."

Pastirski so se stisnili v kot pa umolkli. Zbali so se ležetrudnika, ki ga jim je oče tako temno naslikal, te naše ljubke nočne ptice, katere ni se izučil beli dan, ki

Dne 21. avgusta je po večtedenskem bolehanju preminul starost ameriških slovenskih duhovnikov Monsignor Anton Ogudin, večletni župnik fare sv. Neže v St. Paul, Minn. Tako je legel v grob predzadnji izmed naših slovenskih Monsignorov; preostala sta še dva in sicer Msgr. Bilban na Gilbert, Minn., in Msgr. Rožek na Houghton, Mich. Po skoraj 50-letnem mašništvu, bo tudi Ogudina krila minnesotska zemlja, kjer počiva že toliko slovenskih misijonarjev.

— Albert Mravljica iz Chicagoa, Ill., star 22 let in rojen v Ameriki, se je bil zadnje dni na cesti v Willow Springsu, ko se je avto, v katerem se je vozil, prevrnil in treščil v telegrafski drog. Dva česka fanta, približno enake starosti, ki sta bila z njim v avtu, sta se la pobila. Vozitelj avtomobila, Jos. Kovalick, je bil aretiran.

— V Waukegan, Ill. je Anton Valentinčič, star 40 let, zadnjo nedeljo ustrelil svojo ženo Lojzo in potem se sebe. Žena je odšla od njega pred več mesece in Valentinčič jo je v nedeljo obiskal z namenom, da se pomiri z njo in jo vzame k sebi nazaj. Namesto pomirjenja je pa izbruhnil med njima oster prepir in mož je potegnil revolver in ustrelil ženo v srce. Nato je pobegnil v Roosevelt park in pognal sebi kroglo v glavo. Zapusčata 20-letnega sina in 28-letno hčer, ki sta bila na čikaški razstavi ob času tragedije.

"KLUB SREČNIH DUŠ"

Na Anglskem so ustanovili klub, ki šteje že kakšnih 50.000 članov in katerega smoter ni mogoče biti nikdar tako aktualen kakor v naših dneh.

Vsak član tega kulba se mora namreč obvezati, da bo z dejanjem in nasvetom delil med ljudi rodost, vedrost, optimizem.

Člani "kluba srečnih duš", kakor se imenuje novo združenje, se ne omejujejo na to, da bi žalostnim in življenja sovražnim soljudem pridigovali o lepem življenju, temveč morajo svoje besede podpreti tudi s praktičnimi dejanji. Osnovali so velik sklad, ki bo omogočal revnim otrokom bivanje na zraku, v svetlobi in solnem, osnovali so poseben oddelek za samomorilne kandidate, ki stojijo pod vodstvom uglednega londonskega zdravnika za živne bolezni. Da li so mu na razpolago velike vsote, da bo lahko v polni meri vršil svoje naloge. Vsak član se mora nadalje obvezati, da bo po svojih močeh skrbel nasrečnikom za kruh in delo.

Klub ima veliko knjižnico, ki je sestavljena vsa na principih vednega svetovnega naziranja. Samo knjige, ki življenja ne zaničujejo, smejo priti v to knjižnico.

Poziv!

Izdajanje lista je v svesi

velikimi stroški. Mno

go jih je, ki so radi šla

bili razmer tako prisa-

deti, da so nas naprosili,

da jih počakamo, zato

naj pa oni, katerim je

mogoče, poravnajo na-

ročnino točno.

Uprava "G. N."

Knjigarna "Glas Naroda"

SLOVENIC PUBLISHING COMPANY
216 West 18th Street, New York

POUČNE KNJIGE

Angleško slovensko berilo	3.-	Sadno vino	40	Dekle Eliza	40
Amerika in Amerikanci (Trunk)	5.-	Sadje v gospodinjstvu	75	Dalmatinske povesti	35
Angelska služba ali nauk kako so naj streže k sv. mši	10	Učna knjiga in berilo latinske jezika	60	Dolga roka	50
Boj nalezljivim boleznim	75	Učna knjiga in berilo italijanskega jezika	1.-	Do Ohrida in Bitolla	20
Cerkniško Jezero	1.20	Učbenik angleškega jezika	1.50	Doli z orožjem	20
Domaci zdravnik po Knažpu	1.50	trdo vez	1.25	Dve sliki: — Njiva; Starka (Meško)	60
vezano	1.50	broširano	1.25	Devica Orleanska	50
broširano	1.25	Uvod v filozofijo (Feber)	1.50	Duhovni boj	50
Domaci živnozdravnik broširano	1.25	Veliki slovenski spisovnik: zbirka pisem, listin in vlog za zabavke in trgovce	1.25	Dedej je pravil; Marinka in škrteljci	40
Domaci vrt	1.20	Veliki slovenski spisovnik: zbirka pisem, listin in vlog za zabavke in trgovce	1.25	Elizabeta	35
Govedorja	1.50	Veliki vsevedec	20	Fabijola ali cekov v Katakombah	45
Hitri računar	75	Vestilna knjižica	50	Fran Baron Trenk	35
Gospodinjstvo	1.20	Zbirka domaćih zdravil	40	Filozofska zgodba	60
Jugoslavija (Melik) 1. svezek	1.50	Zdravila zelista	60	Fra Diavolo	50
2. svezek, 1-2 snopci	1.50	Zel in plevel, slovar naravnega zdravilstva	1.50	Gospodarica sveta	40
Kletarstvo (Skalkic)	2.-	Zgodovina Umetnosti pri Slovenceh, Hrvatih in Srbih	1.90	Gostilne v stari Ljubljani	60
Kratka srbska gramatika	30	Zdravje mladine	1.25	Grška Mitologija	1.-
Kratka zgodovina Slovencev, Hrvatov in Srbov	30	Zdravje in bolezen v domači hiši, 2 svezka	1.20	GRUNT, roman	1.50
Kako so postane državljani Z. D.	25	Zgodovina Srbov, Hrvatov in Slovencev (Melik) II. svezek	50	Gusarji	75
Kako so postane ameriški državljani	15	Proročevalne karte	1.-	Gusar v oblaki	30
Knjiga o dostojnem vedenju	50			Hadji Murat (Teiste)	40
Kuhinjska Računica	75			Hektorjev meč	50
Liberalizem	50			Hedvika	40
Materija in energija	1.25			Hindi časi, Blago duše, veselotiga	75
Mlada leta dr. Janeza Ev. Krška	75			Hidema (Kmetova)	40
Modernizem. I. sv.	50			Hudo Brezno (II. sv.)	35
II. sv.	50				
(Oba skupaj 95 centov)					
Mikavstvo	1.-				
Nemško-angleški tolmaci	1.50				
Nasveti za hišo in dom	1.-				
Najboljša slov. kuharica, 608 str.	5.-				
lopo vez. (Kajmak)	5.-				
Nemška besedila	30				
1 del	30				
2. del	30				
Največji spisovnik ljubavni in drugih pisem	75				
Ojaden belon	50				
Orbitne knjižkovitve	1.50				
Praktični računar	75				
Pravilna ura, broširano	1.50				
Pravila za otroke	50				
Priloge motnje na telesnih post-lagi	75				
Prodajniki in izdelni izdelki raz-koje izdelani	1.50				
Priloge, osnovni pojmi iz kate-technike, vezano	1.-				
broširano	1.75				
Slovenska narodna mladina (družba 402 str.)	1.50				
Slovenska mladina, trdo vezano	1.45				
Slovenska mladina in nova mladina, trdo vezano	1.45				

POVESTI in ROMANI

Agitator (Korunk) broš.	50	Gričnik Lenard, broš.	70	Humorske, groteske in satire, vezano	50
Andrej Hoffer	50	Mimo življenja	50	broširano	50
Bonotna vedecvalka	35	Moje življenje	75	Islet g. Brovčica	1.20
Belgrajski blisc	35	Romantično dole	60	Iskrani spisi dr. H. Dolence	60
Beli mecesen	40	Balkanske-Turška vojaka	50	Is tajnosti prirode	50
Bele noči, mali junak	60	Balkanska vojaka, s slikami	25	Is modernega sveta, trdo vez.	1.00
Belizno darovi	35	Boj in zmaga, povest	20	Iskrani spisi dr. Ivan Meninger	1.50
Belja pot na Bled	20	Blagajna Velikoga vojvode	60	2 svezka	1.50
Belja pot na Smarjni gori	20	Boj (roman)	60	Igralce, broširano	50
		Burska vojaka	60	Igralce	75
		Beatin dvorik	60	Jagnje	30
		Čarovnica	35	Janko in Metka (za otroke)	30
		Ovetina Korogajaka	45	Jernat Zmagovaj, Med plaseri	50
		Cvetka	45	Jutri (Strug) trdo vez	75
		Črna	45	broš.	60
		Črna	45	Jurčičovi spisi:	
		Črna	45	Popolna izdaja vseh 10 svezkov, lepo vezanih	10
		Črna	45	6. svezek: Dr. Zaker — Tugomer	75
		Črna	45	Juan Mierleja (Povesti in špankega življenja)	50
		Črna	45	Kako se umi in živi	60
		Črna	45	(Aleševic) I. svezek	60
		Črna	45	Kako se umi in živi	60
		Črna	45	(Aleševic) II. sv.	60
		Črna	45	Kako se umi in živi	60
		Črna	45	(Aleševic) III. svezek	60
		Črna	45	Korvika brata, povest iz mladosti	60
		Črna	45		

33

Marjana je govorila z drhtečim glasom. Zdaj, ko je bila že začela svojo težko izpoved, je oklevala, kakor bi se bala povedati vse po pravici. Pa je premagala trenutno malodušnost in vzklila:

— Da... Kradla sem... Oropala sem ubogo nedolžno bitje brez očeta in matere, ubogega otročička, ki bi mu morala biti opora, rednica... Zagrešila sem ta ostudni zločin za podleža, ki ga preziram... in ki ga ob enem ljubim!

— Glejta, — je nadaljevala in pokazala s prstom na okna krčme, — tam pijančuje s svojimi pajdaši!... Ali slišita, kako prepevajo, kriče in razbijajo!... Tam popiva mož, ki me je pripravil tako daleč, da sem kradla... Napaja svoje pajdaše, podleža, kakor je sam. Rabil je mnogo denarja za to pogostitev in ta denar sem ukradla... jaz... Razumeta zdaj, kako prav sem imela, ko sem hotela umreti?

Siroti nista našli besed, da bi z njima potolažili nesrečnico, ki se je jima izpovedovala.

— Če sem daleč od njega, se mi zdrava pamet vrača... moje srce se upira in ljubezen se izpreminja v sovraštvo. Toda gorje, čim se pojavi pred menoj, izgine vsa mržnja. Ogovori me in že zadrhtim. Pogleda me, pa sem zopet njegova sužnja!... Vidita, kar sem vama zdaj povedala, je grozno... Zdaj še vesta, da sem zanj kradla. Vedita še, da bi tudi morila zanj, če bi mi dejal: hočem tako!

Siroti sta nehote odstopili od te ženske, ki je mirno priznavala, da bi morila, če bi ji zapovedal mož, ki jo je bil tako daleč zaslužnil, da je uničil v nji vsa poštena čustva.

Tako sta stali nekaj časa nepremično, ne da bi si upali zadrževati nesrečnico, ki je vzklila s pretresljivim glasom:

— Saj vendar vidita, da je najpametnejše, da umrem!

Slepa je stopila k nji.

— Gospodična, — je dejala, — z zločinom, ne odkupimo greha.

— Bolje je sprejeti na svoja ramena kazen, ki traja nekaj mesecev, kakor pa trpeti večne muke, — je pripomnila Henrika.

— Ko pridete iz ječe, — je nadaljevala Luiza, — boste spravljani z ljudmi, ko se pa spokorite, boste spravljani tudi z bogom.

— Z bogom? — Kaj verujete, da je bog?

— Če verujem!

— Meni so vedno pravili, da ni boga.

— In glejte, kam so vas spravili tisti, ki so vam govorili tako, — je dejala Henrika in pokazala na most.

Marjana je znova povsila glavo.

— Verujte nama, pa boste odkupili svoj preteklost, — ji je prigovarjala Luiza. — Da, bodočnost se vam odpre mirnejša in srečnejša...

...Bodočnost!... Kaj morem pričakovati od nje?... Kje bi mogla dobiti delo? In kako naj živim dotlej?

Luiza je zašepetala nekaj sestrin in sporažumeli sta se. Henrika je vzela iz svoje ročne torbice nekaj srebrnikov in jih stisnila Marjani v roko. Marjana je zadržala kot bi se je dotaknila smrt.

— Miloščina! — je vzklila z drhtečim glasom, — ne, ne, kar obdržite svoj denar!

Henrika ji je prigovarjala, naj ga sprejme, češ da ji bo olajšal pričakovanje srečnejših dni.

— Ne odklanjajte tega skromnega dokaza usmiljenih src to bi naju zelo bolelo, — se je oglasila Luiza.

— O, prav ste imeli! — je vzklila Marjana, — zdaj vidim, da je bog, saj vidim dva angela, ki mi hitita na pomoč.

In uboga Marjana je pokrila roke globoko ginjenih sester s poljubi in solzami.

Zdaj je čutila v sebi dovolj moči in poguma. Zapusti Pariz odpotuje kam na kmeto, kjer bo pošteno delala in si služila vsakdanji kruh.

Marjana je bila trdno sklenila napraviti konec grešnemu življenju. Tako se je vsaj zdela Henriki, ko je videla, kako se je vztrajala in ozrla na okna krčme, kakor bi hotela pozvati na odločilni boj-moža, ki jo je pahnul tako globoko...

In sirota je napravila vzpodbudno kret-

njo, ki jo je Marjana takoj razumela, kajti vzklila je:

— Kar se tiče njega, sem trdno sklenila, da se nikoli več ne sestanem z njim; nikoli več, to vam prisegam.

Potem je pa prišla svoji dobrotnici za roke, rekoč:

— Bog vama povrni vse, vama, ki sta pokazali toliko dobrote in usmiljenja z menoj... Da, bog vama poplačaj, da sta me rešili.

Obrnila se je, da bi odšla, pa se je še enkrat ozrla in pomahala sirotama v slovo, rekoč:

— Zbogom!... zbogom!...

V tistem hipu se je popolnoma obvela. Zdrava pamet se ji je vrnila, z njo pa tudi upanje. Da, upanje...

Marjana je čutila, da se je po izpovedi kar nekam prerodila. Zdelo se ji je, da sliši njen glas tam gori, da je bila njena molitev uslišana, njena pokora sprejeta.

Gredeč mimo vrat krčme, kjer popivnaja se ni bilo konec, je zaničljivo odvrnila pogled, potem je pa začela na vso moč bežati. Toda naenkrat je obstala.

Začula je dobro znan glas.

— Marjana! E, Marjana!

Glas, ki jo je prisilil, da je obstala kot prikovana, je bil glas Jakoba Frocharda.

Tudi Henrika in Luiza sta slišali kako je Jakob klical Marjano. — Ah, križ božji! — je vzklila Luiza in se stisnila k Henriki.

— On jo kliče!

— In ona... se je ustavila! — je vzdihnila Henrika.

Nastal je kratek molk, ki je bil za Marjano prava muka.

Presenečen, da ne odgovori takoj na klic, je Jakob stopil za njo. — Eh, Marjana! Kaj si gluha? Kam si pa tako bežala? Zakaj pa nisi prišla k nam v krčmo da bi trčila z menoj in mojimi prijatelji?... Gluha in nema?... No, odgovori vendar, če te vprašujem! Kam se ti je tako mudilo?

Ves ta čas je Marjana nepremično gledala govorečega nasilnika. Hotela je zbrati ves svoj pogum in vse sile, da bi se mu odločno uprla.

Tudi odgovorila je s samozavestnim glasom, kakršnega Jakob pri nji ni bil vajen.

— Pred teboj sem bežala!

— Beži no, kaj poveš!... Menda se šališ. Bežati pred menoj... pred svojim Jakobom!

In ošinil jo je s pogledom, ki je vedno dobro učinkoval.

— Da, pred teboj... ki te nočem več videti, — je nadaljevala Marjana odločno, ne da bi se zmenila za njegov pogled.

— Ha! ha! ha!... Ta je pa dobra! — se je zakrohotal Jakob. — Toda pustiva šale, zdaj ni čas za to... No, zakaj si se ustavila, ko sem te poklical?... In se mi zdaj približuješ, ko ti namignem? In zakaj se ti trese roka, ko jo držim v svoji?... Pa še praviš, da me nočeš več videti?

— Dobro... nikoli več!... je odgovorila Marjana. — Kljubovala ti bom... ne bom te več ubogala!... Nikoli več!... Med nama je vse končano. Sramujem se življenja, ki sem ga živela, sram me je, da sem zavoljo tebe, tako globoko padla. Podlež si, nič drugega!

(Dolje prihodnjaj)

Ljubiteljem leposlovja

Cenik knjig vsebuje mnogo lepih romanov slovenskih in tujih pisateljev. Preglejte cenik in v njem boste našli knjigo, ki vas bo zanimala. Cene so zelo zmernne.

Knjigarna
"Glas Naroda"

